Élesszétek magatokban a tüzet!

Régi történetem van arról, hogy a rendelőmhöz közeli iskolából – ahonnan egyébként is rendszeresen kaptam gyerekeket – egy második osztályból két hét alatt öt gyereknél is súlyos magatartási zavarok mutatkoztak.

Gondoltam, utána nézek a dolgoknak. A kedves, fiatal tanítónő készséggel sietett segítségemre, ám megfigyelés után, kételkedő arcom láttán bűvös mondatot fogalmazott meg: „Talán nem kellene erről beszélnem, gondjaim vannak a magánéletemben; lehet, hogy velem is baj van, azért ugrom mindenre ..."

Ha egy pedagógus képes arra, hogy önvizsgálatot tartson és észrevegye, hogy például maga is segítségre szorul, azt jelenti, hogy a hozzáállásával nincs baj, és jól alakulnak a dolgok.

Az önértékelésen, a szubjektív hozzáállás felmérésén túl legalább ilyen fontos, hogy a pedagógus tudjon tanácsot kérni és nyitott tudjon lenni annak elfogadására is. A pedagógus személyisége az ismeretanyagok birtoklásán túl a legfontosabb „munkaeszköze", melyet állandóan formálni, fejleszteni kell. Ennek figyelembevétele nélkül a tanítás könnyen mechanikus, fásult, „kötelező" munkává válik a számára, ami pedig óhatatlanul kiégéshez vezet.

Az empátiás hozzáállás kialakítása, a gondok mélyebb megértése jobb kedvű, eredményesebb munkát jelent a gyerekekkel. Ennek következtében további fontos tényező a pedagógus életében bekövetkező pozitív változás. Az egyéni fejlődés segít a kiégés ellen. A jobb közérzet – ma már tudjuk – testi-lelki egészségünket segíti.

Napról napra meg kell dolgoznunk azért, hogy hivatásunk valóban hivatás legyen; állandóan ébren kell tartanunk érzékenységünket, mind önmagunk, mind a gyerekek felé.

Ilyen irányú küzdelmünk azért is nagyon fontos, mivel a legtöbb nevelő ma még önmagára van utalva és nehéz a korszerű elmélet csíráival megismerkednie.

Hozzájuk szólunk.

FÓHN MÁRA

A diák és környezete a kockázati tényezők szempontjából

Jelen írás először azt vizsgálja, hogy mely faktorokra és összefüggésekre kell tekintettel lennünk akkor, amikor veszélyeztettségről, veszélyeztett helyzetről vagy veszélyeztett helyzetű diákokról beszélünk. Ehhez a ma már hazánkban is egyre szakszerűbbé váló szociális munkának a szakma csaknem teljes körében alkalmazott ökológiai, az egyént a környezetében vizsgáló megközelítésmódját hívjuk segítségül. Ezt követően az iskola szempontjából vesszük sorra, hogy diákjai életének melyek azok a pontjai, amelyek különös figyelmet, készenlétet, éberséget igényelnek. Végül röviden azt tekintjük át, hogy milyen útjai, módjai, lehetőségei vannak annak, hogy az iskola, a pedagógusok érzékenyebbé váljanak e problémák felismerésére, s a felismerésen túl valamilyen válasz keresésére.

A kockázati tényezőkről az ökológiai szemléletmód alapján

A nyolcvanas évek segítő foglalkozásait jelentősen befolyásolta az ökológiai megközelítésmód jelentőségének felismerése. E probléma-közelítésmód alapját az adja, hogy